Vyfde Jaer. N^r 26. Zaturdag, 26 Juny 1858.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de W^e J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n^r 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 26 JUNY.

Gemeente-sekretarissen.

Ziehier den tekst van het wetsontwerp, aen de Kamer aengeboden, voor de instelling eener algemeene pensioenkas ten voordeele der gemeente-sekretarissen :

Art. 1. Daer wordt eene midden-voorzienigheidskas ingesteld, bestemd om pensioenen en onderstand te verzekeren aen de gemeente-sekretarissen, aen hunne weduwen en kinderen.

De deelneming aen de kas is verpligtend voor alle de sekretarissen.

Art. 2. De gewoone geldmiddelen dezer kas bestaen in :

1° Eene jaerlyksche terughouding van 2 1/2 ten honderd op de jaerwedde der gemeente sekretarissen;

2° Eene toelage der gemeenten gelyk aen 2 1/2 ten honderd van de jaerwedde die ieder derzelve aen haren sekretaris geeft, jaerlyks te brengen op de gemeentebudjetten ;

3° Eene toelage der provintien gelyk aen 1 ten honderd van de jaerwedde der gemeente-sekretarissen van elke provintie, jaerlyks te brengen op de provinciale budjetten ;

4° Eene jaerlyksche bylage van den Staet, gelyk aen 2 ten honderd van het geheele beloop der jaerwedden van de gemeente-sekretarissen des ryks;

5° De terughouding van de eerste maend jaerwedde der nieuwelyks benoemde sekretarissen, alsook der eerste maend van alle verhooging van traktement.

De sekretarissen van eene of verschiellene gemeenten, wiens byeengenomene traktementen tot geene 200 frs. beloopen, dragen by voor een *minimum* aen laetstgemelde som vastgesteld.

Art. 3. Indien de geldmiddelen der kas ontoereikend zyn voor den dienst der ingeschrevene pensioenen, zullen de terughoudingen ten laste der gemeente-sekretarissen kunnen vermeerderd worden, maer de bylagen te betalen door den Staet, de provintien en de gemeenten zullen onveranderlyk vastgesteld blyven aen den taks by de tegenwoordige wet bepaeld.

Art. 4. De organieke Statuten der kas zullen vastgesteld worden door den Koning en door den *Moniteur* worden afgekondigd.

Art. 5. De pensioenen of de kwartalen kunnen niet aengeslagen of afgestaen worden ten zy voor de redens bepaeld by artikels 203, 205, 206, en 214 van het burgerlyk Wetboek.

Art. 6. De provinciale kas der gemeente-sekretarissen zal uitbetaeld worden volgens de wyze die by een koninglyk besluit zal vastgesteld worden. De uitwerkingen dier uitbetaling zullen opklimmen tot den dag der afkondiging van de statuten der midden voorzienigheidskas.

Vestingen in Holland.

De *Nieuwe Rotterd. Courant* behandelt de kwestie der vestingen in Nederland, en wil dezelve afgebroken zien; ziehier een argument uit dat blad, hetwelk niet zonder weerde is :

« By de vroegere zeer barbaersche wyze van oorlogen, trachtte elke stad eene vesting te zyn om verschoond te blyven van de wreedheden, die veelal door de toenmalige legers bedreven werden. En daer die legers weinig en daerby zeer slecht bediend geschut hadden, de mortieren niet voor het begin der XVIIe eeuw eenigermate, en niet voor het einde dier eeuw algemeen gebruikt werden, zoo waren de geringste versterkings-middelen in staet, de toenmalige legers op te houden en de steden tegen vernieling te beveiligen. Dat alles is thans veranderd. Niet de VERDEDIGDE, maer de ONVERDEDIGDE steden zyn nu tegen de rampen des oorlogs beveiligd; en terwyl de dapper verdedigde steden als Sluis en Grave in 1794 in puinhoopen werden veranderd, kwamen de niet verdedigde openplaetsen met eenigen overlast en inkwartiering vry. Waerlyk, in het belang der steden zelve, eertyds de hoofdaenleiding tot het bouwen van vesting-werken, behoeven thans geene wallen gebouwd te worden. »

—

De kwestie van afbraek der vestingen in Nederland is niet nieuw; ziehier eene korte opgaef van vroegere ontwerpen ten dezen opzigte :

Méér dan tyd wordt het, dat eindelyk de overtollige vestingen van Nederland geslecht worden. Verschillende ministers hebben reeds beloofd zulks te doen en veel daerover gesproken ; maer geen heeft het gedaen. De minister List sprak reeds in 1841 van een geconcentreerd verdediging-stelsel, maer slechte niet één vestingwerk ; integendeel hy behield allen, en breidde zelfs de werken van Breda (zeker de nutteloosste van alle nutteloose vestingen) uit. Toen in het najaer van 1848 Nederland zonder minister van oorlog was, stelde het ministerie Donker de afbraek voor van eenige vestingen, die wel met het hert des lands in verbinding blyven (Groningen en Delfzy), maer het behield de afgelegen vestingen. Onder den minister van Spengler werd een begin gemaekt van afbraek ; maer zooals alles onder dien minister, werd ook daerin, zonder voldoende veêrkracht, ofschoon dan ook in goede rigting, gehandeld. De minister Forstner schreef in 1846 eene brochure, waerin met kracht werd aengedrongen op de afbraek van de nutteloose vestingen. Gelukkiger toestand kon de minister Van Meurs niet treffen, daer het voor hem schynt weg gelegd te zyn, om de man van energie en karakter te zyn, die volgens Forstner's woorden van 1846, tot den laetsten steen der nutteloose vestingen zal doen vedwynen.

Een gelukkig land.

Kent gy een zoo gelukkig land op de wereld als het kanton Schaffhausen, in Zwitserland? Ziehier wat men daerover schryft aen den *Chroniqueur :*

« *De opperraed heeft eene beslissing genomen die niet mishagen zal aen het souvereine volk — namelyk* VAN DIT JAER GEENE HOEGENAEMDE BELASTINGEN TE HEFFEN, *aengezien de staet der financien toelaet, de uitgaven en ontvangsten overeen te brengen.* »

Schaffhausen is zeker het gelukkigste kanton van de wereld, en Zwitserland zou voor België eene wezenlyke model-regering zyn in vele opzigten ; doch eilaes !...

In plaets van te verminderen of afschaffen, verhoogen onze belastingen geduriglyk, en in plaets van evenwigt of overschot in de schatkist, gaen hier de uitgaven boven de ontvangsten !

EEN SLECHT KWART UERS.

Op het tydstip dat het Kongres van Weenen zich bezig hield met de kaert van Europa te hermaken, was de aloude stad Luik, die alreeds de hoofdplaets niets meer was van het departement der Ourthe, doch ook nog de hoofdstad niet eener nieuwe provincie van het nieuw koningryk ; zy was oogenblikkelyk bezet door de verbondene legerbenden. Haer garnizoen was meestal samengesteld uit Saxische regimenten : het was dit zelfde legerkorps hetwelk Frankryk te Leipzig verraden had. Zekeren morgend kwam aldaer binnen langs de Ste-Margareta-poort, de prins Blücher, feld-maerschalk, opperbevelhebber van het pruissisch leger, vergezeld van eene ligte afdeeling ruitery en eenen schitterenden staf. Hy kwam aen de Saxische troepen kennis brengen van den akt van 't Kongres van Weenen die aen den Koning van Pruissen het schoonste deel van Saxen afstond, en hun ten zelven tyde het bevel geven van de pruissische kokarde te nemen en den eed van getrouwheid aen hunnen nieuwen vorst af te leggen. De saxische opperofficieren hadden deze omstandigheid niet doen tusschen komen in hunne vooruitzigten nopens de gevolgen welke hun verraed kon te weeg brengen. Uit ter herte verfoeiden zy Pruissen en de Pruisenaers; zy waren regtzinniglyk aen hunnen ouden koning verkleefd, en die verknochtheid was verregtveerdigd door de byzondere deugden en het edel karakter van dien prins. Zy antwoordden aen den prins Blücher met eene uitdrukkelyke weigering; zy eischten eerst en vooral een schriftelyk bevel van den Koning van Saxen, dat hun de verpligting oplegde van in dienst van Pruissen te treden ; zonder dit bevel, beweerden zy Saxers te blyven.

Blücher, nog meer verbaesd dan vertoornd over eenen wederstand waeraen hy zich niet te verwachten had, brak de byeenkomst af en vertrok om te gaen ontbyten. Volgens zyne loffelyke gewoonte, bleef hy langen tyd aen tafel, ja zoo lang dat toen hy se verliet, hy, volgens de bekende uitdrukking, zoo wat opgeruimd was. Nu dan, ziet hier wa er omgegaen was terwyl hy ontbeet. De saxische troepen, verwittigd van den wederstand dien hunne opperhoulden hadden geboden aen de bevelen van Blücher, hadden uit eigene beweging de wapens opgenomen en de openbare plaetsen en uitgangen der straten bezet. Patrouiljen begonnen de stad te doorloopen, en bakten eene slechte pert aen al de Pruisenaers die zy op hunne togten ontmoeteden. Het volk, zonder te veel te weten waerom, had de zyde der Saxers gekozen, en reeds was er meer dan een Pruisenaer langs over de Pont-des-Arches in de Maes geworpen; de opstand was uitgeborsten. De saxische officieren deden welligt niet al wat in hunne magt was om hen tegen te houden ; begingen zy dezen misslag, hy werd ook wreedelyk uitgeboet.

Vol woede sprong Blücher te peerd en wilde tot de muitelingen het woord voeren. Hy werd uitgeschreeuwd, gemikt en met de dood bedreigd; zyn zwakke geleide werd overhoop geslagen. Zich schier alleen bevindende in 't midden eener bende oproerige soldaten, reed hy in vollen galop de Féronstréestraet in, ontsnapte aen eenige kogels die hem toegezonden werden, en weldra bevond hy zich in eene afgezonderde straet, by de St-Bartholomeusplaets. Hy was niet achtervolgd geworden. Zynen toestand als wanhopend aenschouwende, de straten der stad niet kennende, buiten staet om eene poort te bereiken welke hy zonder twyfel door eene wacht van Saxers zou bezet gevonden hebben, verloor hy teenemael den kop, sprong van zyn peerd hetwelk hy in de straet aen zyn eigen overliet, en vloog het eerste huis het beste binnen waervan de deur open stond.

Dit huis was bewoond door twee bejaerde juffers die gansch afgezonderd leefden met eene zeer oude dienstmeid. Zy heetten Demany. De oudste die lam en doof was, was sedert verscheidene jaren uit haren leunstoel niet opgestaen; zy was meer dan tachtig jaren oud. De jongste, die ook 70 jaer telde, was klein, levendig, vlug en beraden.

Wat begeert gy? wat komt gy hier doen? zegde zy, eenen officier ziende binnen komen gansch onthutst en in volle wanorde.

— Ik ben de prins Blücher, zegde de prins gansch van schrik ontsteld; men vervolgt my, men wil my vermoorden, verberg my, red my.

— Ik zal het trachten te doen, mynheer, zegde juffer Demany, die uit die eerste woorden gansch de zwaerwigtigheid van den toestand begreep. Herstel u, en help my eerst den leunstoel myner zuster verplaetsen; de oogenblikken zyn kostelyk.

Waervan hangt het leven af der grooten! Deze werd gered door de toevalligste en de onbeduidendste omstandigheid. Het huis door de juffers Demany bewoond had nog maer even eene volledige herstelling ondergaen; het papier harer kamer was vernieuwd en maekte het dus onmogelyk de opening van zekere ingemaekte kas te onderscheiden.

Op een oogenblik waren de boorden dier kas uitgenomen en op den zolder gedragen, en de maerschalk zat er gansch ineen gekropen in; de leunstoel der lamme werd voor het schuilhoeksken getrokken, derwyze dat het slotgat bedoken was, daerna wachtte men af. Waerlyk moesten de minuten niet kort schynen voor den maerschalk Blücher.

De Saxers hadden zyn peerd ontmoet dat in de straet verloren liep. Men wist byna zeker dat hy zelve uit Luik niet was kunnen trekken ; alle de huizen van den wyk waer men kon vermoeden dat hy verdoken zat, werden onder en boven, achter en voren in alle hoeken en kanten doorzocht : het huis Demany was onder dit getal.

Gelukkiglyk dachten de Saxers er niet aen eenen kolfslag te geven op de kas waerin Blücher verstoken en voorzeker geenszins op zyn gemak zat.

Van zoohaest zy verwyderd waren, ylde juffer Demany naer het stadhuis, alwaer de municipale overheid aenhoudendlyk vertegenwoordigd was. Met korte woorden vertelde zy daer alles wat er kwam te geschieden. Het gros van het pruissisch leger lag te St-Truiden en te Thienen, op twee dagreizen van Luik; kon men er niet in gelukken Blücher te redden, gewis was Luik bedreigd met hetzelfde dat Karel de Waeghals aen deze stad berokkend had; dus